ČASOPIS
MAĆICY SERBSKEJE
1875.

Redaktor:
Michał Hórnik.

Lětnik XXVIII.

Budyšin.
Z nakładom Maćicy Serbskeje.

Spisowarjo hornjołužiskich evangelskich Serbow, wot 1597 hač 1800.

Zestajał *K. A. Jenč.*

Do literarneje historije njesłušeja jenož napisma knihow a rukopisow, kiž buchu spisane, ale też mjena a data ze žiwjenja jich spisowarjow. W tajkim nastupanju je hižom česćeny sobustaw našeje Maćicy, k. farař Dučman [prjedy kapłan] w Radworju literarnu historiju našich katholskich Serbow z khwalobnej prócu wobšěrnje zestajał a z dźěła w našim časopisu*), z dźěła we wosebitych serbskich knižkach**) wozjewił. Na rune wašnje sym ja, hač runje wulkoty materiala dla, trochu krótšo pismowstwo evangelskich Serbow wobdźěłać spytał a sym na to nimale 30lětnu prócu nałožił. Štož sym w tutym nastupanju nazhonił a nahromadźił, sym z dźěła hižom we wšelakich nastawkach wozjewił***), z dźěła pak mam to wšitko hišće mjenje abo bóle zrjadowane pola mje w rukopisach ležo. Z poslenšich chcu tón króć wosebje mjena a žiwjenjaběhi serbskich hornjołužiskich evangelskich spisaćelow wućahnyć, dokelž sym tajke w mojich prjedynaspomnjenych nastawkach pak jenož cyle z krótka podał, pak cyle zamjelčał. Myslu sebi, zo z tym někotremužkuli našich čitarjow a přepytowarjow serbskich literarnych stawiznow dobru službu wopokazam. Husto so mjenujcy stanje, zo chceš při spisanju teho abo tamneho nastawka wo Serbach, wo serbskich knihach a t. d. wjedźeć, štó je tón abo

*) Přirunaj: Časopis 1867, 2. zešiwk; 1873, 2. zešiwk; 1874, 1. zešiwk.

**) Pismowstwo katholskich Serbow. Zestajał H. Dučman. W Budyšinje 1869.

***) Krotki Pſchehlad ſromadneho Piſmowſtwa evangelſkich Serbow. (W maćičnych knižkach: Serbſke horne Łužizy wot Jakuba a Kucžanka 1848.) — Přirunaj też moje wšelake nastawki w časopisu pod napismom: přehlad serbskeho pismowstwa.

tamny stary Serb, na kotrehož chceš při tej składnosći spomnić, był, hdy je był žiwy a t. d. Ale hdźe jeho a jeho žiwjenjaběh pytać a štó ma hnydom wšě stare łužiske časopisy, nekrologi a t. d. k rucy, zo by z nich zhonić móhł, štož chce runje wjedźeć? To wšo bě mi přičina, tudy prěni króć mjena a žiwjenjaběhi serbskich evangelskich spisowarjow hromaduzestajeć. Podam tu najprjedy spisowarjow 16., 17. a 18. lětstotetka po alfabeće a přispomnju při tym tež z krótka, što su wudali a žórła, z kotrychž sym jich žiwjenjaběh nawjedźił a z kotrychž móže kóždy, kiž chce dališe wo nich nawjedźić, to tež snadno zhonić. Předspomnić mam tu hišće, zo sym so při spisanju tuteho mojeho nastawka jenož na tych spisowarjow wobmjezował, kiž su wosebite serbske knihi spisali, abo tola jako sobudźěłaćerjo při jich wudaću sobuskutkowali. Kotřiž su jenož w němskej, abo w jenej druhej ryči pisali a wšelake nastawki do łužiskich časopisow podawali a t. d., na tych tón króć njejsym spomnił, ale zawostaju to hišće dališemu přepytowanju. Teho runja njepytaj w sćěhowacym nastawku mjena tych mužow, kiž su wosebite khěrluše za evangelske serbske spěwańske knihi pěsnili, abo přełožowali, jelizo njejsu hnydom tež sobu wudawarjo cyłych spěwańskich byli. By njenuzne byłe, tute mjena jednotliwych pěsnjerjow tudy sobu wotćišćeć dać, dokelž móžeš je na kóncu kóždych nowišich serbskich spěwańskich hromaduzestajane namakać.

Dospołny njebudźe tež tutón zapis serbskich evangelskich spisowarjow 16., 17. a 18. lětstotetka, dokelž je w tutym času wjele knihow wudatych, kotrychž přełožerjo a spisowarjo so ani sami pod titulom swojich knihow mjenowali njejsu, ani nam z hewajšich žórłow znaći njejsu. Pola wjele knihow z 18. lětstotetka hodźi so jenož z wěstych sadow, abo pismikow na titulnym łopjenje, abo w texće nutřkach zhudać, štó je te same napisał. Wjele spisarjow měješe tehdom to wašnje, swoje mjeno přez wuzběhnjene wěstych pismikow w knihownych napismach, abo w napismje předsłowa, abo hewak něhdźe w knihach nutřkach woznamjenić. Tak zapleće Jan Pjech, diakon w Budyšinje, swoje mjeno druhdy do słowow: „so Jezusej Prócuje Dźakowny Być“, Jan Gottfried Kühn, diakonus w